

Asia: VN/10839/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kuntalain ja varainsiirtoverolain 4 §:n muuttamisesta

Alijäämän kattamista ja erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskeva sääntely (110 §, 118 §, 119 §)

Pidättekö ehdotettuja alijäämän kattamista koskevia muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Julkisten- ja hyvinvointialojen liitto pitää uudistusta tarkoituksenmukaisena.

Uudistus parantaa kuntatalouden tuloksellisuutta, selkeyttää alijäämän kattamiseen liittyvää lainsäädäntöä ja edellyttää kuntia seuraamaan tarkemmin omaa talouttaan ja suunnittelemaan sitä pitkällä aikavälillä.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaan sääntelyyn ehdotetaan veloitteita toimenpideohjelman käsittelyyn ja raportointivelvollisuuteen liittyen. Pidättekö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Uudistus todennäköisesti nopeuttaa ja tehostaa toimenpiteiden implementointia vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien osalta. Uudistuksen seurauksena voidaan olettaa, että kuntien tuloksellisuus paranee, koska kuntatalouden tilaa arvioidaan enemmän.

Esityksessä ehdotetaan, että valtiovarainministeriö voisi laissa säädetyin edellytyksin tehdä arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja niitä koskevien valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä. Pidättekö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

Päätöksenteko nopeutuu ja toimenpiteiden implementoinnista poistetaan käytännössä turhaa byrokratiaa, joka ei loppupeleissä muuttaisi lopputulemaa. Ehdotus on pääosin tarkoituksenmukainen, sillä se selkeyttää ja nopeuttaa toimintaa nykytilaan verrattuna. Toisaalta uudistus voi heikentää kuntien itsehallintoa, jos uutta arviointimenettelyä ei toteuteta, vaikka se olisi jossain määrin tarpeellista.

Kunnan ja kuntayhtymän hallintoa koskeva sääntely (23 §, 42 §, 56 §, 58 §, 90 §)

Esityksessä ehdotetaan, että hallintosäätöön tulee jatkossa ottaa määräykset sopimusten hallinnasta. Pidätkö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

Ehdotus on tarkoituksenmukainen. Koska ostopalvelujen kokonaisuus on tällä hetkellä erittäin merkittävä osuus kuntataloutta, tulisi kunnilla olla selkeät standardit liittyen sopimusten hallintaan ja johtamiseen. Kun puhutaan 19,28 miljardin euron kokonaisuudesta, tulisi tämän rahan käyttöön liittyvien sopimusten hallinta ja seuranta olla tarkoin määritelty ja standardeiltaan korkeatasoista.

Julkisten -ja hyvinvointialojen liitto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että joidenkin kuntien osaaminen ja henkilöstöresurssit eivät välttämättä riitä vastaamaan sopimusten hallintaan ja valvontaan liittyviin uusiin säädöksiin. Valtion tulisi tarvittaessa tukea kuntia siten, että kunnilla on edellytykset noudattaa lainsäädäntöä.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia johtajasopimuksen hyväksymistä koskevaan sääntelyyn sekä kuntayhtymän perussopimusta koskevaan sääntelyyn (perussopimuksen sisältöä koskevat muutosehdotukset sekä kuntayhtymän toimielinten poliittisen suhteellisuuden vaatimus). Lisäksi ehdotetaan muutoksia aloiteoikeutta koskevaan sääntelyyn. Pidätkö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Esitetyt muutokset selkeyttävät johtajasopimuksen päätös- ja käsittelyprosessia.

Aloiteoikeuden laajentaminen on kannatettavaa, sillä aloitteilla on vaikutuksia myös esimerkiksi sellaisiin henkilöihin, joilla on vapaa-ajan viettoon liittyviä kiinteistöjä kunnan alueella ja joilla ei ole nykylainsäädännön puitteissa aloiteoikeutta. Toisin sanoen on perusteltua, että aloiteoikeus on kaikilla, joihin aloitteilla on suoria vaikutuksia.

Sähköistä kokousta koskeva sääntely (99 §, 100 §)

Pidätkö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Koronapandemia on muuttanut kokouskäytäntöjä koko yhteiskunnassamme todennäköisesti pysyvästi. Myös kuntien tarve sähköisille kokouksille ja -päätöksenteolle on kasvanut. Vaatimusten lieventäminen liittyen yhdenvertaiseen näkö – ja ääniyhteyteen on perusteltua, jotta voidaan taata kuntien päätöksenteon sujuvuus myös vaativissa poikkeustilanteissa.

Sähköisissä kokouksissa tapahtuvan äänestämisen järjestelyt vaativat kunnilta erityisiä panostuksia, joissa mahdollisesti kunnat tarvitsevat tukea.

Ehdotuksessa ei ehdoteta muutoksia sähköistä päätöksentekomenettelyä koskevaan sääntelyyn. Jos kunnassanne/kuntayhtymässänne on käytössä 100 §:n mukainen sähköinen päätöksentekomenettely, onko tätä koskeva sääntely koettu toimivaksi? Ellei, kuinka sääntelyä tulisi kehittää?

-

Kuntayhtymien rakennejärjestelyjä koskeva sääntely (62 a §, 62 b §)

Voidaanko ehdotettavan kuntayhtymien yhdistymistä ja kuntayhtymän jakautumista koskevan sääntelyn katsoa olevan tarkoituksenmukaista kuntayhtymien tehtävien uudelleenjärjestelyjen toteuttamiseksi?

Kyllä. Kokonaisuudessaan ehdotukset selkeyttävät ja parantavat nykytilaa.

Muut huomiot

Muut huomionne lakiesityksestä

-

Zad Youssef

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry - Yhteiskuntavaikuttamisen ja kansainvälisen edunvalvonnan yksikkö